

REVISTA ORĂŞTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu să înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primeșc.
Abonamentele să plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva“ în Orăştie.

INSERTIUNILE:

Un sir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară 4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbr de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva“ institut tipografic
în Orăştie (Szászváros).

Rămas bun.

Venit-am între voi cu *făclia* cul-
turii naționale și aflat-am în voi *soarele*
iubirii de neam. Nu ne-am rușinat însă
de micimea noastră, ci mai vîrtoș
întăritu-ne-am bînd din isvorul rîcoritor
de inimi al însuflării voastre.

Că Români sînute și care dintre
noi întrista-se-va, când astfel de Ro-
mâni vor vedea ochii lui și va simți
inima lui? Orăștieni, în sfintele zile ale
Rusalilor soarele românește la voi a re-
sărît și razele soarelui vostru au stră-
bătut inimile noastre și tare ne-am bu-
curat vîzându-vă veseli pe voi și plini
de însuflare, când ridicat-am în mijlo-
cul vostru steagul modest al Thaliei
Române.

Că noi „voim să nălțăm un templu
Thaliei Române, care să ne represe-
marile figuri ale istoriei naționale, eroii
și martirii nostri, cari și-au versat
sângelul pentru neamul lor“, și din pilda
lor vor înveța nepoții și strănepoții, că
mai bine este a muri în luptă cu glo-
rie deplină, de căt a fi robi plini de
rușine străinului ticălos. Si voi atî
înțeles glasul nostru și cu brațele des-
chise ne-ați primit pe noi și vi-ați des-
chis pungile voastre, ca din séracia voa-
stră belșug să vîrsați asupra culturii
neamului românesc.

Vîzutu-vă am în frătească iubire as-
cultând de fruntașii voștri și polomida
urită a pismei răutăcioase nu am aflat-o
la voi, vîzutu-vă am jertfind pe întrecute
pentru idealul nostru și scărboasa aler-
gare după căstig nu am aflat-o la voi,
fericiți veți fi, că Românilor numele vos-
tru laudă este.

Si pe cărturarii voștri i-am vîzut
îmbrățișați cu iubiții țărani și am vî-
zut feciorii voștri cu zurgălaie la pi-
cioare jucând jocul voinicesc și din
ochii lor isvorul schîntea vitejiei, sufle-
tul umplu-mi-să de foc, că pentru toate
regimentele noastre găsit-am între voi
gata stegari.

Să vă mulțumim? Nu. Nu-i trebuie
mulțumită celui-ce dă cu drag și jertfele
voastre din inimi curate au isvorit. Ci
altora voit-am să arăt calea măntuirii
îndreptându-i spre voi, ca să vadă fap-
tele voastre și iubirea voastră de neam
să încălzască inima lor, ca să asculte
șoaptele mormintelor muzezite de vea-
curi ale strămoșilor nostri, cari ne chiamă
la luptă măreață pentru vîrsul dulce
al graiului nostru, care ne-a adormit
în leagăn cu dulcea cântare a mamelor
noastre, și acum ne chiamă la fapte prin
chiotele vitejești ale Romosanilor că-
lușeri.

Precum se topește ceară de față
focului, așa să peară păcătoșii dela față
neamului românește, eară dreptii să se
veselească.

La fapte, Români și — bun rămas,
dragi Orăștieni!

Vasile Goldiș.

Rusalii frumoase!

Da, trecuți acum peste Adunarea
generală a Societății pentru fond de
teatru, noi Români din Orăştie, putem
spune cu veselă inimă, că am avut, ca
Români, Rusalii frumoase!

In toate privințele suntem mulțumiți
de reușita Adunării și de succesul cu
care au fost încoronate străduințele co-
mitetului nostru arangiator.

Atât inteligența română din jur, cât
și poporul nostru, a dat într'adevăr
semne că se alătură cu dragă inimă la
lucrările frumoase, la cari sunt rugați
de inteligența română din Orăştie ca să
conclucre.

Precum au fost rugați, așa au făcut:
o parte, frumoasă, aleasă, a alergat la
Orăştie în persoană spre a da măreție
Adunării și întregii manifestări culturale
naționale pe care o cuprindea în sine
această adunare. Am vîzut aci la un
loc Români veniți din toate comunele
din jurul Orăștiei, din Vinerea, Cugir,
Vaidei, Romos, Romosel, Căstău, Sibișel,
Beriu, Orăștioara-de-jos, Grădiște, Tă-
mășasa, Denc, Simeria, Petreni, Turdaș,
Pricaz, Șibot, Balomir, Binținți, Băcăinți,
Geoagiu, Bobâlna, Rapolt, etc. — apoi
veniți din locuri chiar îndepărtate, pre-
cum din Deva, Hunedoara, Hațeg, Să-
cărămb, Gurasada, Sebeș, Alba-Iulia,
Lancrâm, Cârna, Teiuș, Brad, Sântă
Maria-de-peatră, Sibiul, Poiana (l. Sibiul),
Murăș-Oșorhei, Brașov, Voila, Lugoj,
Odvoș (l. Arad), Oradea-mare etc.

Ea' cei-ce n'au putut veni, (căci
recunoaștem, n'a fost tocmai bine ales
terminul, punându-se adunarea pe ziua
întâie de Rusalii; pe a doua era admirabil
nimerit!), au trimis precum vom
arăta, liste cu subscríteri și cu sumulițe,
care căt au putut, în favorul fondului,
sumulițe care toate la olaltă au dat
apoi o sumă destul de frumoasă!

In ziua a doua apoi, a fost o zi de
înălțătoare manifestație de alipire a po-
porului țărăni și cătră inteligența
sa și ideile pentru care ea lucrează!

Purtarea aceasta a poporului ne-a
încălzit și ne-a dat nouă hrană sufletului,
ca și mai mult cu curagiul să sim și
altă-dată să îndrăsnim a ne adresa cătră
el, căci cu noi va fi și la olaltă, fru-
moase lucruri vom putea pune la cale!

Să trăiască toti cei-ce ascultare dat-ai
chemării noastre și într'un chip ori altul
urmat-ai ei!

Eată raportul aménunțit:

În prezuiă.

Sâmbătă la orele 4 după amiază, a sosit
la Orăştie comitetul Societății pentru fond de
teatru, d-nii Iosif Vulcan, președinte, Virgil
Oniț, vicepreședinte (dimpresună cu doamna),
Vasile Goldiș, secretar; (în ziua următoare
a mai sosit din comitet dl Coriolan Bredicean

din Lugoj). Intru întimpinarea comitetului
a eșit la gară secția de primire a comitetului
nostru arangiator, în frunte cu dl Dr. Ioan
Mihu. Au fost salutați cu căldură, conduși
în oraș și încuviințați. Pe la orele 9, o so-
cietate mai numărătoare de domini s'au întrunit
în sala otelului Csósz, la «sara de cunoștință».
Aici s'au făcut prezentările reciproce și s'a
petrecut linistit căteva ore. Cu trenurile de
10, dinspre Teuș și Arad, au mai sosit apoi
pe rînd mulți oaspeți, cari au venit și dînșii la
întruirea de cunoștință, care sporea în număr
și animație din ce în ce. Pe la 12 noaptea
s'au dus apoi toți să se odihnească pentru
ziua de mâne.

Ziua întâi.

Cu trenurile de dimineață, în ziua întâie
a sfintelor Rusalii, au sosit iarăși mulți oaspeți
din afară, precum și cu cel dela orele 11 a. m.

Deja de timpuriu, biserică gr.-or. română
din loc, a fost îndesuită de nu se mai putea
străbate într'insa, de public ales și mult popor.
In curtea bisericii și pe stradă naintea ei
așemenea lume multă și popor în haine de
sărbătoare.

Serviciul divin a fost celebrat de on. d-ni
protopopi Ioan Papiu (Sibiu) și Nicolau Mă-
negruțu (M-Oșorhei), și părintele Bârsan
din loc.

SEDINTA PRIMĂ

După serviciul divin, biserică a fost aran-
geată pentru ținerea Adunării.

Public frumos, inteligență și popor și un
frumos număr de dame, s'au așezat în biserică
așteptând sosirea președintelui și începerea
ședinței. Am vîzut între acestea pe d-nele:
Oniț (Brașov), Laslo (Cluj), Baciu și Popovici
(Hațeg), Șuluț (Deva), Popoviciu-Barcianu
(Sibiu), Beleș (Odvos), Bria (Cugir), Riebel
(Orăștioara), Herlea (Cugir), Herlea (Vinerea),
Dănilă și Oprea (Hunedoara), Dragomir (Gura-
sada), ear' din loc d-nele: Orbonaș, Mihaiu,
Lăzăroiu, Bercian, Belei, Branga, Baciu, Bârsan,
Baicu, Barițiu, etc. — apoi d-șoarele: Roma
Șuluț (Deva), Vilma Riebel (Orăștioara), Beleș
(Odvos), Miță Herlea (Vinerea), Delia Olariu
(Sibiu), Constanța, Ana și Victoria Dănilă,
M. Popoviciu (Hunedoara), Iosefin Marcaci
(Alba-Iulia), Miță Friedman (Șibot), ear' din
loc d-șoarele: Hortensia Mihaiu, Miță Baciu,
Maria Turdășan, Eugenia Muntean, Leontina
Muntean, etc. Ear' frumosul buchet de dame
incungurat și întregit de domni, țărani și
țărane.

Președintele dl Iosif Vulcan, poftit prin
o deputație, a sosit la orele 11 și 10 minute
și a deschis ședința prin următoarea admira-
bilă și plină de poesie

VORBIRE DE DESCHIDERE

Domnilor și doamnelor,

Vă salut cu bucurie în jurul steagului
Societății noastre!

Ideeza care strălucește scrisă pe steagul nos-
tru, pentru care luptăm stăruitor și care ne-a
întrunit aici, are o naltă însemnatate cultu-
rală-națională.

Ea vine a răspunde la o trebuință de
obște simțită; tinde a ridica o pârghie cerută
de ființa noastră de element de cultură, și
dă un puternic ajutor stăruințelor d'nei afirma
idiomul nostru.

Scopul nostru este să înființăm un nou
amvon pentru răspândirea moralității, o nouă
catedră pentru propagarea bunului gust, un
nou organ pentru întărirea culturii naționale!

Voim o tribună pentru poleirea graiului
nostru, o tribună care să ne încânte cu fru-
musele limbei naționale.

Voim un camin pentru *musica* noastră și
pentru toată comoara artistică ce am mo-
ștenit dela părinții și strămoșii nostri.

Voim un templu al *artelor*, care alătura
cu *biserica* și *școala*, să facă creșterea popo-
rului, de multe ori suplinind și întregind ceea-
ce aceste două n'au putut să indeplinească;
un templu din ale cărei învețături să poată
trage folose toți, tineri și bătrâni, săraci și
bogați, învețați și cei-ce nu știu carte, pentru
cari *școala* e târzie, iar *biserica* nu ajunge!

Voim să nălțăm un templu al Thaliei
Române, care să ne represte marile figuri
ale istoriei naționale, eroii și martirii nostri
cari și-au versat sângele pentru neamul lor,
femeile de model care și-au jertfit podoba
cea mai scumpă pentru aceeaș sfântă idee.
Să ne învățe pe marea Imperiul, care în capul
oștirii învingătoare, a înjugat Dunărea, și
trăgând de-acolo o brazdă ale cărei urme se
cunosc și azi, a intemeiat aici o nouă provin-
cie romană, așezându-ne în ea pe noi drept
sentinelă a *gintei latine*! Să ne înfățoșez
fasele de frunte prin cari a trecut neamul
românesc de atunci și până astăzi, tot atâtea
drame, tot atâtea tragedii, în care ideea funda-
mentală, — indemnul care a pus pe toți
în arena luptei și pentru care au murit, a
fost vecinul dragosteală tări și dorul nestins
d'a se susținea *ca neam românesc*.

Să ne arate ca într'o oglindă toate însu-
șirile noastre bune și rele, să cum sănătă
astăzi, un popor în stare de fermentație,
în care binele și răul, frumosul și urâtul, ade-
vărul și minciuna, realitatea și fanfarona-
da se dau în capete, formând un strănic proces
de cristalizație, care ne stinge multe visuri
frumoase, dar' ne și înălță credințe nove,
bine intemeiate.

Voim un templu, în care toți să ne adu-
năm cu evlavie și să ne închinăm smerit
dumnezeștilor învețături ale Geniului nostru
național; un templu care să ne întărească
sentimentele noastre de încredere în puterea
de viață a elementului românesc. (Insuflație
strigări »Trăească!«)

Atât istoria și viața socială, că și traiul
poporului nostru dau scriitorilor nostri o
omoară de subiecte.

Istoria noastră nu este numai ceea-ce
ne-au păstrat paginile ei, scrise de multe
ori de niște străini răvoitori sau cel puțin
fără tragere de inimă pentru noi. Istoria nea-
mului nostru ne-o tâlcuesc tradițiunile și legende-
le ce trec din gură 'n gură și trăesc,
din generație în generație. Muntii și văile-
codrii și poenile, peșterile și câmpurile povestesc
și cântă trecutul nostru; nu lipsește de
căt poetul care să culeagă tot ce aude și să-
si încoarce lira spre a ne cânta ditirambe des-
pre trecutul nostru!

Viața noastră socială, deși abia născută
și neformată încă, ori poate tocmai pentru
asta, ofere o bogată recoltă pentru autorii
noștri dramati. Luptele pentru pănea de
toate zilele, rîvna de a întrece pe alii, lăco-
mia de avere, fuldulia de a se cocoța în pozi-
ții strălucite, pizma și ura ce ne înstrânează
și pun bețe în mersul întreprinderilor, luxul
ce distrug multe fericiri, și — ceea-ce de
giaba am ascunde — frecările noastre con-
fessionale: chiamă pară anume pe scriitorii,
spre a face din atâtea comedii — niște medii.

Dar' bogăția cea mai nesfîrșită, origina-
litatea cea mai prețioasă, temelia cea mai
trainică a vieții noastre intelectuale, este
în popor.

Felul lui de a trăi, d'a vorbi, d'a cânta,
de-a se întrăsta și de-a se veseli, este un
material plin de farmec pentru scenă. Date-
nele lui strămoșești, începând dela naștere,
descântecele, vrăjile și credințele lui, cari îl petrec
în toate clipele vieții, cari singure în lume
îi alină durerile și-i măresc bucurile, acea
comoară nescăpată de bogății ethnografice, pe
care noi încă nu o cunoaștem deplin, cuprinde
niște tablouri feerică, cari încântă ochii și in-
duiosează inimă.

Poesia lui este ca isvorul, din care cu cât scoți mai mult, cu atâtă izbucnește mai impede. Bogată, originală, fermecătoare, gingase, tinără și plină de frumuseții, ea și-a făcut intrarea triumfală în literaturile tuturor popoarelor culte. Si dacă cu producerele noastre artistice ne aflăm încă la greutățile începutului, poesia noastră poporala de mult ne-a creat un titlu de fală în lumea literară. Baladele ne resfiră negura ce acopere lumea vitejilor; legendele ridică vîlul care ne ascunde frumusețile uimitoare, vedem pe Ileana Cosinzeana cu părul din raze de soare și cu față atât de strălucită, încă în soare te poți uită, dar' în față ei ba! doinele ne deschid taina inimii, ele sunt limba dragostei poporului nostru; horele și strigăturile ne aprind sufletul, — iar povestile ne conduc în o lume nouă, într-un adevărat raiu, minunat, feeric, cu castele strălucite și 'n ele tot cu zine încântătoare, pentru care luptă niște Feti-frumoși cu Bălării... Totul ne pare un vis frumos din care ne trezeste căte o snoavă săgalnică...

Si musica lui! Dulce, moale și misterioasă, ca susurul păriilor și ca freamățul pădurilor, drăgușoasă și duioasă ca tânguirea vîntului de toamnă, plină de foc ca norul cu fulgere ce aprind, pururea bogată de simțire, — ea răsună din munți la vâi și din codri la câmpii. Cu ea își adoarme tinera mamă băiatul nou-născut, cu ea și plâng din fluer ciobanul dorul seu, cu ea cântă în frunză păunașul codrilor, ea întărește pe flăcă și fete la lucru, ea s'aude noaptea din sezeitori, cu ea se despart feciorii de satul și de drăguța lor când se duc la oaste, ea înveselește nunțile și toate petrecerile, ea înalță însuflețirea, ridică inimile și, poate singură ea, deschide pungile! Si totuș această cheie a inimii românești, această soră iubitoare a poporului nostru, care îl însoțește din veacuri în veacuri, alintându-i suspinele în timpuri de restrîște și aurindu-i zilele de bucurie; această frumuseță fermecătoare n'are nici un adăpost, rătăcește pe drumuri, se stinge ori se perde prin străini, cari apoi își înzestrează cu ea așa numitele lor cîntece neaoșe »străvechi,« și compoziții »originale« noue. A sosit vremea să punem odată sfîrșit acestei cuceriri de contrabandă, să adunăm la un loc tot ce face parte din cugetarea poporului nostru, tot ce e al nostru, ca să nu-n le mai poată plagia nimenei. (»Trăiască!«)

Vorbind de aceste, trebuie să mă opresc și la costumul nostru poporal. Si aici caută să aducem prinosul închinățui noastre adânci tîrancelor române. Degetele lor de zină au deschis industriei casnice românești saloanele; covoarele, ștergărele lucrate de ele, fac astăzi podoaba palaturilor, și fabricanții au venit să imite lucrările Româncelor noastre (»Trăiască!«) Vîzând aceste, lumea se 'ntreabă cu mirare: Cine le-a învățat? De sigur au studiat în școli! Nu! Cele mai multe nu știu carte. Le-a învățat mama lor! Si pe mama lor? Iarăș mama! Din moșii-strămoși tot așa. Este o moștenire de veacuri. E săngele latin.

Ori din ce parte am studia neamul românesc, pretutindinea dâm de eticheta de nobletă a obârșiei sale vechi. În toate ale lui, în datini, în poesie, muzică și port, găsim germeii clasicității. Un cuvînt acesta, care trebuie să ne deschidă porțile civilizației, care ne îndreptăște să ne reclamăm un loc printre popoarele care înaintează, căci deși săraci, deși înapoiați încă, putem zice cu mândrie:

— *Est Deus in nobis!* (Aplause însuflăte, și strigăte de »Bravo!, «Trăiască!«)

Ar fi un păcat național, de care ne-am face răspunzători înaintea urmășilor nostri și ne-am atrage disprețul lumii, de cumva am rămâne și mai departe nepăsători față de elementele noastre culturale.

Sîntem datori să le adunăm la un loc, căci ele ne sunt partea cea mai bună a sufletului, sănătății nostru pentru conținutul neamurilor culte.

Trebue să le clădim un scut, să le punem sub acoperiș, să le facem un palat, — unde nu numai să fie la adăpost, dar' să și înfrăscă, să ne putem bucura toti de progresul lor, și să le putem arăta lumii.

Un astfel de palat vrea să intemeieze Societatea noastră.

Este grea sarcina ce ne-am impus. Ea cere mijloace multe și noi nu putem avea alte ajutoare, decât ce ne dă... săracia noastră.

Dar' asta nu ne descuragiază. Când e vorba de sprințirea *culturei naționale*, când e vorba să facem un asil *limbei și muzicei* noastre, când avem să ridicăm un templu pentru afirmarea idiomului nostru: atunci sărac și bogat, tîran și domn, tinără și bîtrân, femeie și bărbat, toti își vor face datoria, dându-și cu însuflare obolul și *Thalia Română* se va ridica chiemând sub steagul seu pe toți România. Si dacă ei n'ar putea merge toți, vom îngrijii ca teatrul nostru să meargă la ei pretutindene... (»Bravo! Aplause. »Trăiască!«)

Nu mă îndoiesc un moment, că și D-v. ne veți da sprințul la această muncă națională-culturală, — și cu acestea deschid adunarea generală.

Calda vorbire a lui Vulcan, aşa de frumos gândită, cu atâtă poesie și flori oratore presărată, și dând un tablou atât de viu și în același timp adevărat, despre neamul românesc și ale lui însuși, a fost ascultată cu deosebit interes, sorbită oarecum, de public, frasă de frasă, cuvînt de cuvînt, și ea a încălzit și însuflat adunarea, căt des a trebuit să stea locul vorbitorul, până publicul să inceteze a-și arăta plăcerea prin aplaus și strigări de „bravo“, „trăiască!..“

Cu senină impresie în suflete, s'a urmat apoi cu interes și plăcere la celelalte lucrări ale sedinței.

De notari ai sedinței, la propunerea lui Dr. I. Mihu, au fost aleși dnii V. Goldiș și Dr. Pavel Oprîșa.

Constituit bioul, președintele învăță pe notarul V. Goldiș să cetească

RAPORTUL COMITETULUI

Societății pentru crearea unui Fond de teatr român, la adunarea generală din 1897 ținută în zilele de 1 (13) și 2 (14) Iunie în orașul Orăștie.

Onorată Adunare generală,

Adunarea generală din anul trecut ținută în zilele de 27 și 28 Septembrie st. n. în orașul Făgăraș privitor la punctul 7 din ordinea zilei a doua, care lua în vedere »a se decide locul și ziua adunării generale pentru anul 1897« prin punctul IX. al decisorilor din sedința II. a hotărât următoarele: »Pentru deciderea locului și zilei adunării generale viitoare, adevărat pe anul 1897, nesosind până acum nici o invitație, se împuñăcește comitetul să facă pașii necesari.« La prima sa pipăire în direcțunea aceasta comitetul D-Voastre a primit cea mai călduroasă și preventă invitație din partea zelosului și mult lăudatului public românesc din Orăștie, care cu sinceră iubire pentru cultura românească și-a exprimat dorința, ca adunarea generală din ștan a societății noastre să se țină în acest frumos și românesc oraș și anume la sfințele sărbători ale Rusalilor în zilele de 1/13 și 2/14 Iunie. Comitetul s'a conformat acestei laudabile dorințe a Românilor din Orăștie și etă-ne deci astăzi înaintea D-Voastre rugându-Vă în sensul §-lui 7 din statute să dați binevoitoare ascultare raportului nostru despre cele îsprăvite de noi în decursul anului expirat acum.

Onorată Adunare generală! În înțelesul statutelor societății noastre comitetul are să îngrijească de avereia societății, de observarea statutelor, să execute decisiunile adunărilor generale, să așeze banii încasati la un loc sigur pentru fructificare, să poarte registre despre ținerea în evidență a membrilor și în sfîrșit să facă raport adunării generale de către 100 fl. la fondul societății.

In sedința a II-a sub Nr. VI. p. 5 adunarea generală dela Făgăraș a decis următoarele: »Referitor la întreprinderea pentru edarea opurilor teatrale-musicale într-o spărirea aferentă societății, comitetul se îndrumă, ca să studieze cestiunea aceasta și dacă o astfel de opură, pe plenipotențiaza, ca să editeze astfel de opuri, pe cari comitetul le afă de acomodate și de valoare, se împuñăcește totodată, ca spre acest scop să poată folosi suma de lipsă din venitele societății, despre ce va face raport adunării generale viitoare. Ce privește modalitățile editării, precum și felul opurilor, cari se vor eda, se concordă comitetului.« Pentru executarea acestui decis comitetul D-Voastre încă în prima sa sedință a însărcinat pe vicepreședintele societății, dl Virgil Onițiu, ca să facă în cestiunea aceasta un studiu amănuntit și la timpul seu să refereze comitetului despre rezultatele acestui studiu al d-sale. Domnul Virgil Onițiu în sedința a III-a a comitetului a și prezentat un raport amănuntit în afacerea unei biblioteci teatrale din partea societății. Luând în serioasă desbatere afacerea cestionată, comitetul D-Voastre în sedința a IV-a sub punctul IV. pe baza propunerii lui președinte Iosif Vulcan a luat hotărîrea, ca »comitetul să aranjeze editarea unei biblioteci teatrale, care să stea sub supraveghierea comitetului, acesta adevărat să aleagă piesele de publicat, ear' pentru partea materială a întreprinderii să se caute un editor, care să facă publicația pe risicol seu.« In urma acestui conchis comitetul a și făcut în afacerea aceasta o învoeală cu dl Nicolae I. Ciurcu, librător-editor din Brașov, și astfel scopul de mult dorit al societății de a facilita desvoltarea artei teatrale la noi prin editarea pieselor de teatru potrivite, este foarte aproape de realizare. Învoeala de sub întrebare, precum și concursul publicat deja în această

gărasă a îndrumat comitetul, să încerce din nou incassarea restanțelor fondului nostru. In urma acestui avis comitetul D-Voastre a întreprins pașii de lipsă în cestiune și de astă-dată cu bucurie Vă putem raporta, că ostenelele comitetului în direcțunea aceasta au avut rezultate îmbucurătoare. Cu o deosebită afabilitate și cu adevărată iubire pentru cultura poporului românesc înainte de toate doamna Ermina Maniu, vîdua mult regretatului domn Dr. Aurel Maniu, fost notar public r. în Oravița s'a grăbit a trimite societății noastre suma de 300 fl., cu care sumă soțul d-sale se făcuse membru fundator al societății noastre. Tot astfel ca taxe de membri fundatori ai societății dl Dr. Ioan Rațiu, avocat în Sibiu a plătit suma de 200 fl., dl George Popp de Băsești, mare proprietar în Băsești, ni-a trimis suma de 100 fl. pentru sine și altă 100 fl. pentru fiica d-sale, doamna Elena Francisc Hosszu-Longin, născută Popp de Băsești, eară dl Iosif Popp, jude regesc la tribunalul din Sătmăra, ni-a solvit suma de 50 fl. ca taxă de membru ordinat pe viață al societății noastre. Astfel acum societatea nu mai are decât numai doi restanțări, despre care comitetul D-Voastre va prezenta comisuni, ce veți exime pentru examinarea acestui raport al nostru, o propunere specială.

Cu deosebită bucurie Vă raportăm la acest loc și aceea, că dl Dr. Emanuil Ungurian, avocat în Timișoara, cunoscut sprințitor al tuturor cauzelor culturale românești din propriul seu indemn s'a făcut membru fundator al societății noastre, trimînd comitetului D-Voastre suma de 100 fl., care s'a administrat la cassa societății, ear' dl Valeriu Bologa, dirigențul filialei »Albina« din Brașov și cassarul societății noastre solvind taxa de 50 fl. s'a făcut membru ordinat pe viață al societății.

In chipul acesta dela încheierea adunării generale din Făgăraș până la această adunare generală lista membrilor fundatori ai societății s'a sporit cu următorii domni respective doamnă: Dr. Aurel Maniu, fost notar public r. în Oravița, Dr. Ioan Rațiu, avocat în Sibiu, George Popp de Băsești, mare proprietar în Băsești, doamna Elena Francisc Hosszu-Longin, născ. Popp de Băsești, și Dr. Emanuil Ungurian, avocat în Timișoara, ear' dl Iosif Popp, jude r. la tribunalul din Sătmăra și dl Valeriu Bologa, directorul filialei »Albina« în Brașov au fost induși în lista membrilor ordinari pe viață ai societății noastre. In conformitate cu decisiunile respective ale adunării generale dela Blaj din anul 1879 acestor aci amintiți membri fundatori ai societății, cari încă sunt în viață, precum și membrii ordinari pe viață li-s'a trimis diploma prescrisă. Tot astfel li-s'a trimis diploma și domnilor Basiliu Rațiu, vicar gr.-cat. român în Făgăraș, Dr. Iancu Mețian, proprietar în Zernesti și dlui Iuliu Pușcariu, jude reg. în Budapesta, cari domni încă s-au făcut membri fundatori ai societății noastre parte la adunarea generală dela Făgăraș, parte înaintea acelei adunării solvind fiecare căte 100 fl. la fondul societății.

In sedința a II-a sub Nr. VI. p. 5 adunarea generală dela Făgăraș a decis următoarele: »Referitor la întreprinderea pentru edarea opurilor teatrale-musicale într-o spărirea aferentă societății, comitetul se îndrumă, ca să studieze cestiunea aceasta și dacă o astfel de opură, pe plenipotențiaza, ca să editeze astfel de opuri, pe cari comitetul le afă de acomodate și de valoare, se împuñăcește totodată, ca spre acest scop să poată folosi suma de lipsă din venitele societății, despre ce va face raport adunării generale viitoare. Ce privește modalitățile editării, precum și felul opurilor, cari se vor eda, se concordă comitetului.« Pentru executarea acestui decis comitetul D-Voastre încă în prima sa sedință a însărcinat pe vicepreședintele societății, dl Virgil Onițiu, ca să facă în cestiunea aceasta un studiu amănuntit și la timpul seu să refereze comitetului despre rezultatele acestui studiu al d-sale. Domnul Virgil Onițiu în sedința a III-a a comitetului a și prezentat un raport amănuntit în afacerea unei biblioteci teatrale din partea societății. Luând în serioasă desbatere afacerea cestionată, comitetul D-Voastre în sedința a IV-a sub punctul IV. pe baza propunerii lui președinte Iosif Vulcan a luat hotărîrea, ca »comitetul să aranjeze editarea unei biblioteci teatrale, care să stea sub supraveghierea comitetului, acesta adevărat să aleagă piesele de publicat, ear' pentru partea materială a întreprinderii să se caute un editor, care să facă publicația pe risicol seu.« In urma acestui conchis comitetul a și făcut în afacerea aceasta o învoeală cu dl Nicolae I. Ciurcu, librător-editor din Brașov, și astfel scopul de mult dorit al societății de a facilita desvoltarea artei teatrale la noi prin editarea pieselor de teatru potrivite, este foarte aproape de realizare. Învoeala de sub întrebare, precum și concursul publicat deja în această

cestiune se află între adnelele acestui raport al nostru.

In privința averii materiale a societății, comitetul Vă raportează special prin dl Valeriu Bologa, cassarul societății noastre.

Prin pregătirea, convocarea și ținerea preseantei adunării generale, comitetul D-Voastre a îndeplinit cele cerute prin §. 7 al statutelor societății, care prescrie, ca în fiecare an să se țină o adunare generală. Statutele obligă pe comitet să poarte registre despre ținerea în evidență a membrilor. In scopul acesta comitetul a făcut trei cărti corăspunzătoare scopului, una pentru membri fundatori, alta pentru membri ordinari pe viață și a treia pentru membri ordinari ai societății. Comitetul s'a crezut necesitat să se vîrsească lucrarea aceasta și din respectul cuvenit față de marinimoii sprințitorii ai societății și pentru îndeplinirea conștientioasă a statutelor noastre. Membrii fundatori fiind introdusi în registrul respectiv, comitetul are de gând să adauge la numele lor și o scurtă biografie, răsplătă binemeritată pentru dînsii și material pentru istoria viitoare a culturii noastre românești.

In chipul acesta comitetul D-Voastre și-a dat silință să îndeplinească toate cele cerute dela dînsul din partea statutelor societății și să îngrijească după puterile sale de prospătarea acestei mărețe întreprinderi culturale a poporului românesc.

Am făcut tot ce a trebuit să facem, am făcut tot ce am putut face, și totuși, onorata adunare generală, mărturisim, că puțin am făcut. Ne înveselește însă gândul, că neamul nostru românesc este nescat într-ună însuflare sa pentru înaintarea culturii, cea mai de căpetenie condiționează existența sale naționale și cu bună nădejde în viitor ne bucurăm și pentru mici rezultate ale prezentului, de aur al neamului nostru.

Si așa ne rugăm, ca luând la cunoștință puțina noastră muncă prezentată aci prin acest raport, onorata adunare generală să binevoească și a comitetului absolutor pentru activitatea sa până în ziua prezentei adunării generale.

Din sedința comitetului ținută în 15/27 Maiu 1897.

Iosif Vulcan, Vasile Goldiș, presedinte.

Raportul comitetului a fost primit cu »să trăiască«, apoi s'a ales o comisie pentru cenzurarea lui, dnii: Ioan Papu, Francisc Hosszu-Longin, Dr. G. Suciu, Dr. A. Muntean și Dr. Romul Dobo, care să raporteze în sedința de mâne.

La ordinea zilei raportul despre starea fondului insușii. Cassarul societății nefiind de față, notarul Dr. Pavel Oprîșa e invitat a ceti

RAPORTUL CASSARULUI

Onorată Adunare generală!

In administrarea fondului de teatr român dela ultima adunare generală încoace, n'a obvenit nici un moment extraordinar.

Astfel acest fond a sporit în mod normal prin interesele, ce le produce și prin cotizația membrilor.

După ce despre cotizația membrilor fundatori și pe

tante de membri fundatori și pe viață, cari mai erau ținute în evidență de incassabile, afară de două, una de fl. 100 și una de 50 fl., asupra cărora comitetul revine la alt loc.

Intrând deci în mod normal diferitele venite ale Fondului, în măsură, cum creștează numărul, s'au mai procurat succese pentru mai buna lui elocare, încă nom. Lei 10.000 tonciare rurale române de 5%.

Starea fondului în efecte, bani gata și pretenziuni, conform inventariului și socotelor pe cari am onoare a Viile substerne spre examinare, și a cursurilor din 5 Iunie a. c. este per 7 Iunie a. c. **108.865 fl. și 29 cr.**

A sporit deci fondul, dela ultima adunare generală încoace cu **5526 fl. 33 cr.** v. a.

Din avereia societății, acțiile «Albina» se află depuse la Centrala «Albina» din Sibiu, contra certificat nominativ, și scutite de orice taxe de păstrare și administrare.

Banii gata se manipulează ca depunere spre fructificare la «Filiala Albinei» în Brașov, unde sunt elocate și toate celelalte efecte ca «deposit liber». — Pentru păstrarea și manipularea acestui deposit filiala «Albini» percep taxele prevăzute în regulamentul seu referitor.

Dovadă despre elocările înșirute este alăturatul înscris de deposit pro 7750 dtd 26/V. 1897 și libelul de depuneri pro 10799.

Vă rog a examina socotelor, a confronta inventarul cu dovezile de elocare, și afănd toate în bună regulă, a-mi vota pentru gestiunea mea, absolutoriu.

Cu toată stima:

Valeriu Bologa,
cassarul Societății pentru crearea unui fond de teatru român.

Se alege în comisia de 5 să censureze raportul cassarului, d-nii Dr. Șerban, G. Dănilă, Iosif de Orbonaș, I. Mihaiu, L. Bercianu. Vor raporta în ședința de mâne.

S'a ales o comisie pentru căstigarea de noi membri și incassare de taxe în folosul fondului, dnii: Justin Ardelean, Aurel P. Bercianu, Petru Belei, Nicolau Andrei și Pompeiliu Piso.

După acestea, ca un plăcut intermezzo, s'a dat cetire telegramelor de felicitare sosite până la ședință. Au sosit 15. Vicepreședintele V. Onițiu le cetește. Sunt din Piatra (România), din Lugoj, din Arad, Baia-de-Criș și Simand. Adunarea le primește cu bucurie și strigăt de «trăească»!

Fiind înștiințată și o disertație, a lui profesor din Brașov, Dr. Bunea, în lipsa dinsului, o cetește dl. V. Goldiș. O disertație scrisă cu cunoștință și frumos studiu. Apare în «Familia». A fost ascultată cu interes și aplaudată. Dl președinte mulțumește, în numele adunării, autorului disertației, — și închide ședința la ora 1 p. m., între repezite strigări de «trăească» ale Adunării.

BANCHETUL

La orele 2 s'a dat un banchet în sala otelului «Leul de aur». Au luat parte 102 persoane, între cari un frumos număr de dame. În frunte comitetul. Era o înșuflare și veselie viuă. Ceteai pe fețele celor prezenți bucuria de a se putea vedea la un loc, în jurul unei mese mari în formă de \square , atâtă inteligență română aleasă. Comitetul în frunte. Când președintele a intrat în sală, a fost întimpinat cu vii aclamații de «trăească!» ear' musica și intonat imnul național „Deșteaptă-te Române!... La rîndul seu s'aținut, natural, și toaste.

Dl pres. Vulcan, a toastat cel dintâi pentru M. S. Impăratul și Regele.

Dl Dr. I. Mihaiu în locul al doilea ține un toast în vederi foarte realiste, că dacă dorim să ajungem cu adevărat tari și să ne putem crea un viitor mai fericit, trebuie să ne adunăm cu toții în jurul Soaietăților noastre culturale, să ne alipim cu tărie de ele și să le sprinprim. Căci frumoasă e menirea lor și binecuvântate roadele pe care le vom culege după lucrarea lor. O atare societate e și «Societatea pentru Fond de teatru» și d-sa bucurându-se că ea a venit și în mijlocul nostru pentru a ne da prilegiu să-i arătăm interesul, închină pentru comitetul și președintele Societății.

Dl Virgil Onițiu arată bucuria și fericirea ce simte azi! Si o simte pentru că, zice d-sa, Societatea pentru fond de teatru, multă vreme a avut rolul *protoculu* ce strigă în pustie, a Cassandei troene, ce vede cum ar fi bine,

strigă lumii arătându-l, dar lumea nu o ascultă. Si e grozav să ai acest rol. Si Societatea de teatru mai ales în cei din urmă 7 ani, a avut rolul acesta foarte trist. Pliniu e drept aceea de bucurie azi inima mea, că Societatea din al cărei comitet am rara onoare a face parte, nu numai nu mai are acel rol, dar' glasul ei a aflat aşa frumos răsunet la Români de aici, care nau primit-o cum nu s'au așteptat la mai bine. Închină pentru Român din Orăștie și comitetul arangiator de aici!

Dl Dr. A. Muntean scoate la iveală cum pentru reușita acestei adunări au lucrat inițiile bune și calde ale Românilor, fără a fi fost special mișcate, mînate înainte. Ni-o arată aceasta numărul frumos al oaspeților veniți din toate părțile. Închină pentru oaspeții cari au alergat la Orăștie la această Adunare.

Dl I. Papu închină pentru primarul orașului Orăștie.

Dl primar Fr. Acker ii mulțumește (în l. germană) în o frumoasă vorbire, arătând cum în cause culturale nu există nici o deosebire între popoare și naționalități, aci toate se unesc și trebuie să se unească. Salută și felicită pe Români pentru străduințele lor în această direcție.

Dl Coriolan Brediceanu, în interesant și simpaticul jargon bănățesc, spune că se simce mândru de ce vede, de progresele ce facem, că nu suntem noi din dacei oameni cari se dau din d'a vii, ci facem și noi tot ce putem și alergăm acolo unde unitatea națională ne chiamă, — și arătând de cât folos ne e în lupta noastră și ne-a fost, semnea română, care ne insuflă curagiu și placere dă luptă, ridică păharul în sănătacea și prosperarea femeii române!

Dl Nic. Șerban dorește să nu mai vedem în adversarii nostri aşa mult niște fințe mătari și mai presus de noi, că mai tari și mai plini de viață suntem noi!

In urmă dl Vasile Goldiș rostește un admirabil toast presărat, după frumosul d-sale obicei, cu citate din sfânta scriptură și împodobit cu o clasică istorioară din copilăria d-sale: un toast din vorbe de aur, pe care vom avea placerea a-l punem sub ochii ceteitorilor nostri în numărul viitor.

Impresia toastului d-sale a fost foarte bună, înălțătoare de inimi, și cu această bună impresie s'a încheiat, în chip minunat, sirul toastelor și al banchetului.

In tot decursul banchetului, care a ținut cam 3 ore, musica a cântat felurile cântări naționale, marșuri, hore, doine, etc.

TEATRUL ȘI DANSUL

Seara s'a jucat în sala otelului Széchenyi piesa »La Turnu Măgurele« și »Trei doctori«, cu succes mulțumitor. D-șoarele Gisela Romoșan (Adela în »Turnu Măgurele«), Lucreția Eli (Adela în »Trei doctori«), Mișu Baciu (Nelli) și Olga Romoșan (Linuca), toate și-au înțeles bine rolele lor și le-au jucat înălțat publicul prea mulțumit le-a răsplătit cu bogate aplaște, primind fiecare d-șoare și căte un frumos buchet de flori. Foarte bine a jucat dl Ioan Margita pe sergentul din »Turnu Măgurele«, ear' dl Petru Barițiu în comica rolă de Bâltean (piesa »Trei Doctori«), a fost la culme!

Rola însăși, în construcția ei, e foarte bună, ear' dl P. Barițiu a interpretat-o admirabil și a jucat-o perfect de bine, făcând pe public să îsbucnească des în hohote de ris!

A fost public mult și ales la teatru. Sala plină. S'a incassat aproape 300 fl. ca preț de intrare.

După teatru a urmat *dansul*. Deși o parte a publicului n'a rămas și la dans, totuși sala otelului Széchenyi era mult prea mică pentru frumosul număr de jucătoare și jucători ce au rămas. Cuadrilul prim 'l-au jucat în 2 coloane, și totuși, ne mai având loc, au rămas stând încă aproape pe atâtia.

Eață, după cât am putut însemna, frumoasa cunună de dame ce am văzut la reprezentarea teatrală și jocul ce 'i-a urmat.

Doamnă: Hosszu-Longin, Dr. Hosszu, Nicoară, Suluț, Șerban (din Deva), Popovici, Baciu (Hațeg), Oniț (Brașov), Popovici-Bercianu (Sibiu), Dănilă, Oprea (Hunedoara), Herlea, Bria (Cugir), Dragomir (Gurasada), Beleș (Odvoș), Riebel (Orăștioara), Zunea (Bă-

lomir), Friedmann (Sibot), David (Sebeș), Herlea (Vinerea), Dubles (Romos), — ear' din Orăștie d-nele: de Orbonaș, Mihaiu, Lăzăroiu, Corvin sen. și iun., Terezia Muntean, Baicu, S. Vlad, Belei, Branga, Baciu, Maria Muntean, văd Moldovan, Bârsan, Onea, David, Barbu, etc.

Dominoarele: Roma Șuluțu, Ana și Vilma Petco, Agata Ardelean (din Deva), Laslo (Cluj), Constanta, Ana și Victoria Dănilă, Valeria Popovici, L. Muntean (Hunedoara), Iosefină Marciac (A-Iulia), Ana Beleș (Odvoș), Delia Olariu (Sibiu), Mișu Friedmann (Sibot), Mișu Herlea (Vinerea), Vilma Riebel (Orăștioara), Minerva Balomir (Balomir), Valeria Teaco (Denc), Ana Medrea (Cârna), Aurelia Tilicea (Vaidei), — ear' din Orăștie d-șoarele: Hortensia Mihaiu, Mișu Baciu, Sidonia și Alma Moldovan, Maria Racolta, Lucreția Eli, Mișu Turdeșan, Gizela, Olga și Ioana Romoșan, Lucreția Belei, Lucreția Piso, Bethi Kotz, Eugenia Muntean, Veturia Corvin, Leontina Muntean și altele, al căror nume de ne-ar fi scăpat din vedere, cerem scuze.

Dansul a ținut până în zori de zi, cu multă animație.

Ziua a doua.

Premergând serviciul divin, la care a asistat earăși frumos și numeros public, la orele 10 și jum. poftit, președintele a sosit în biserică pentru a conduce

SEDINȚA A DOUA

S'a cetit și verificat protocolul ședinței de ieri.

Sau cetit apoi telegramele de felicitare și îmbărbătare ce au mai sosit de ieri până azi. Afară de cele 5 de ieri, au mai sosit telegramă de la Borosineu, Oradea-mare, Pâncota, Peșica, alta din Oradea-mare, Galșa, Chisineu și Zlatna. Toate au fost primite cu bucurie de adunare.

Comisia pentru căstigarea de noi membri pentru Societate prin raportorul seu Petru Belei, vestește, că s'a inscris de membri fundatori și și-au plătit taxele dl Dr. Ioan Mihaiu din Orăștie, 250 fl. Institutul „Ardeleana” cu 100 fl. dl Ioan Mihaiu din Orăștie cu 100 fl. de membri ordinari pe viață dl Aurel Muntean adv. în Orăștie cu 50 fl. și „Societatea română” de lectură (casina) din Orăștie cu 50 fl.

Ear' apoi ca membri ordinari (cu 5 fl.) și ajutător (cu alte sume), următorii:

Din **Orăștie**, afară de cei publicați în numărul nostru trecut, s'a mai colectat după încheierea foii însăși, următoarele sume.

Dela dl Silviu Damian 5 fl., Constantin Baicu 2 fl., Ioan Andreesc 2 fl., Dr. Vasile Fodor (Abrud) 5 fl., G. Brasai 2 fl.

Total din Orăștie **633 fl.**

Ear' în ziua adunării însăși, s'a colectat dela:

N. Măneagu, protopop 5 fl., N. Părău (Orăștie) 5 fl., Iosif Indriș (Băcăinți) 5 fl., Basiliu Romoșan (Grădiște) 2 fl., N. Bârsan, paroch (Loco) 2 fl., N. N. (Loco) 2 fl., Nic. Vlad (Loco) 5 fl., S. Filimonescu (Renget) 1 fl. 50 cr., S. Crișan (Teiuș) 5 fl., N. Damian (Balșa) 2 fl., P. Stefanescu 3 fl., A. Nasta 2 fl., Marciac (Alba-Iulia) 5 fl., G. Oprea preot 5 fl., David Danil 5 fl., Adam Cristea 2 fl., D. Rob 50 cr., N. Stoichița 5 fl., I. Baciu (Hațeg) 5 fl., Teodor Pop 100 fl., Ion Lăzăroiu 1 fl., C. Olariu 3 fl., V. C. Olariu 20 cr., G. Oprean 50 cr., N. Părău (Săcel) 1 fl., M. Grof 1 fl., A. Onofreiu 1 fl., D. Vlaic (Bîntinț) 1 fl., D. Iancu preot (Turda) 2 fl., Procopiu Herlea, notar 3 fl., (Cugir). La olaltă: **81 fl. 20 cr.**

*

Din venitul reprezentării teatrale dela 1/13 Iunie seara, a rămas fondului Societății un profit de 100 fl.

De prin comună, mai ales din jurul Orăștiei, s'a adunat apoi următoarele sume care au fost aduse și predate ear' listele cetite în plinul adunării, ca contribuiri pentru fond:

Din **Gurasada** (colectantă d-na Regina Dragomir):

Sim. Dragomir (Gurasada) 5 fl., S. Negru (Hațeg) 1 fl., Ion Budoiu (Câmpeni) 50 cr.

La olaltă **6 fl. 50 cr.**

Din **Hateg** (colectant dl I. Muntean):

Ioan Muntean (Hațeg) **2 fl.**

Din **Poiana** (colectant dl Ilie Dobrota).

Dr. Victor Mihu 2 fl., Romul Vraciu 50 cr., Dumitru Șufana Tarina 5 fl., Ilie Dobrota 1 fl.

La olaltă **8 fl. 50 cr.**

Din **Sibisel** (colectant E. Popovici):

E. Popovici 5 fl., Victor Oțoiu 1 fl., S. Davidescu 1 fl., N. Stefanescu 1 fl., V. Iunie 20 cr., S. Samoilescu 1 fl., I. Tertila 30 cr., S. Stefanescu 50 cr., V. Silvestru 30 cr.

La olaltă **10 fl. 30 cr.**

Din **Turda** (colectant I. Roșiu):

Ioan Roșiu 5 fl., Adam Teodor 1 fl.

La olaltă **6 fl.**

Din **Căstău** (colectant N. Andrei):

N. Andrei 2 fl., I. Daniil 1 fl., N. Danilescu 1 fl., G. Daniil 1 fl., I. Georgița 50 cr., V. Mihailă 50 cr., I. Mitu 50 cr., Ioan Ifrapt 50 cr., N. Zaharie sen. 50 cr., A. Popovici 50 cr., S. Popovici 50 cr., I. Udrea 50 cr., P. Danilescu 50 cr., G. Teotescu 50 cr., N. Zaharie jun. 50 cr., Filimon Udrea 50 cr., I. Tanasiu 50 cr., Toma Badiu 50 cr., Ioan Andrei 50 cr., Kupán Péter 1 fl., Sofia Danilescu 20 cr., Ileana Danilescu 20 cr., T. Daniil 20 cr., N. Andrei 1 fl., Sivu 50 cr., Vas. Simion not. 1 fl. 50 cr.

La olaltă **16 fl. 10 cr.**

Din **Vinerea** (colectant N. Herlea):

Nic. Herlea 5 fl., I. Macarie 1 fl., Vas. Herlea 1 fl., Teodor Herlea 2 fl., D. Herlea 1 fl., I. Herlea 1 fl., A. Herlea 50 cr., Sim. Herlea 50 cr., Ioan

Din **Romos** (colectanți Ioan Vaidean, și N. Dubles):

Nic. Dubles 3 fl. 35 cr., P. Stoia 50 cr. Sabin Safta 50 cr., A. Jidav 1 fl. G. Bogdănescu 6 fl., C. Bratu 60 cr., Aureliu Pop Ordean 30 cr., Ana Hudița 50 cr., V. Basaraba 50 cr., S. Ilie 50 cr., Anița Măriț 50 cr., I. Muntean 50 cr., I. Stef I. Georg 30 cr., I. Vaidean, paroch 50 cr., G. Măriț 50 cr., I. Hudița 50 cr., Stefanie Vasile 1 fl. I. Vasile I. Georgița 50 cr., Stoian Vasilca 50 cr., A. Vasilca 25 cr., Urito Vasile 40 cr., Nicolau Vaidean 50 cr., Comuna politică Romos 5 tl., V. Castaian I. Adam 50 cr., Adam Dregan, inv. 50 cr., V. Dregan, primar 1 fl., I. Fleșer, inv. 1 tl., I. Vasilca 50 cr.

La olaltă **31 fl.**

Din **Romosel** (colectant Nicolau Mihăilă):

N. Mihăilă 5 fl., A. Mihăilă, preot 2 fl., A. Dubles, inv. 1 fl., I. Mihăilă, primar 1 fl., A. Dubles, proprie, 1 fl., G. Catanici 50 cr., P. Truca 1 fl., T. Tichil 20 cr., T. Coseriu 20 cr., T. Ciurila 15 cr., Dubles Ion I. George 15 cr., I. Mihăilescu 10 cr., P. Nasta 10 cr., A. Burte 10 cr., V. Mihăilescu 10 cr., Petru Toader 10 cr., A. Zaharie I. Nic. 10 cr., Ion Toader 10 cr., I. Mihăilă 10 cr., V. Crăciunescu 10 cr., I. Ciopă 10 cr., V. Lager 10 cr., Ion Catanici 10 cr., I. Dubles I. P. 10 cr., Nic. Nasta I. Georg 10 cr., N. Simtinescu 10 cr., Gligor Maria 10 cr., I. Mihăilă I. Nic. 5 cr., Petru Crăciunescu 40 cr., Nasta A. a Dochii 10 cr., Simion Vîesa 10 cr.

La olaltă **14 fl. 45 cr.**

Din **Sibot** (colectant dl Simen Săcărea, preot):

Simeon Săcărea, preot 50 cr., L. Friedmann 1 fl., C. Viorel 50 cr., Ioan Mita 20 cr., Iosif Frâncu 10 cr., Ioan Selmerean I. Avram 10 cr., Ignat Viorel 10 cr., Ananie Viorel 10 cr., Ioan Mițoc 10 cr., Ioan Martin 10 cr., Nicolau Muntean 15 cr.

Laolaltă **2 fl. 95 cr.**

Din **Hondol** prin postă:

Dl Petru A. Mihuț **5 fl.**

In ziua a doua a adunării, a sosit dela dl avocat Teodor Popp din Baia-de-Criș, suma de **100 fl.** ca taxă de inscriere între membri fundatori ai societății.

*In total s'a colectat în favorul fondului Societății de teatru, din prilegiul adunării sale dela Orăștie, suma de **1209 fl. 25 or.***

Președintele Societății, dl Iosif Vulcan, declară de membru, fundator ordinari ajutători, pe cei cetățeni și mulțumește comisiiei adunătoare, pentru lucrarea sa.

A urmat prin dl L. Bercian raportul asupra „Raportului Cassarului”. S'a aflat în cea mai bună ordine. S'a propus și adunarea l'a dat cassarului absolutoriu cu mulțumită.

Dl Dr. Muntean referează asupra «Raportului comitetului». Să ia la cunoștință în întregul seu cu aprobare.

Invoiala făcută cu librăria I. Ciurcu din Brașov privitor la editarea unei „Biblioteca Teatrală” să aprofabă.

După aprobată raportului, comisia propune, ca în viitor, pentru a ridica momentuoșitatea Adunărilor generale a Societății de teatru, Comitetul Societății să iee parte întreg, (aci a fost numai președintele, vice-președintele, secretarul și membru din comitet).

Ea' pentru-ca să o poată face asta, să se restituie comitetului spesele efective avute cu adunarea.

Propunerea s'a primit și enunțat ca conclus cu valoare pentru totdeauna în viitor.

Propune mai departe comisia de cenzurare Raportului comitetului, ca în viitor să se tipărească un *Anuar* în care, pe lângă raportul comitetului, să se cuprindă și protocolul adunărilor generale, cu vorbirea de deschidere,

Propunerea să primește și atât aceasta cât și cea de mai nainte, au valoare deja dela adunarea de față începând.

Fiind să se designeze locul și timpul adunării generale viitoare, președintele vestește, că a primit o invitată telegrafică dela România din **Hateg**, ca adunarea generală viitoră să se întâia acolo. Se primește cu mulțumită.

Pentru verificarea protocolului ședinței de azi, se alege o comisie de 3: dñi I. Papiu, Dr. I. Mihuț, Dr. N. Serban.

Ne mai fiind obiecte de desbătut, președintele Iosif Vulcan mulțumește publicului pentru interesul arătat față de adunarea de față, — ea'

Dl Dr. I. Mihuț mulțumește comitetului pentru că a venit în mijlocul nostru de ne-a dat prilegiu să facem ceva pentru Societate. În fine, zice dl Dr. Mihuț, exprim o dorință: Dl președinte este care nainte cu 27 ani a dat *ideea* acestei Societăți de fond pentru teatru, doresc să-i ajute D-zeu să vadă și întrupătă frumoasa idee, spre binele și bucuria noastră a tuturor Românilor!

Cu acestea Adunarea s'a încheiat între între urări de »Trăiească!«

Manifestația alor 4000 Români!

Frumoasă a fost ideea cu „*Nedeea*“ populară plănuină pe după amiază zilei a două. Dar' vremea ne-a fost dușmană de tot. Ploile continue, n'au lăsat să se usuze pământul în pădure, ca se poți face acolo loc de petrecere mare, larg, frumos. Așa că ne luasem ori-ce nădejde de »*Nedeea*«. Ideea era aproape părăsită. Nu s'a mai făcut nici o agitație seioasă în favorul ei, ca se ridică sătale din jur, ca mare de Români, să se reverse asupra Orăștiei precum ne închipuim. S'a restrins totul la aceea, că se eșim la »Casa Pușcașilor« și aci să se facă ce se va putea.

Cu cât însă mai mici ne-au fost așteptările cu atât ne-a fost surprinderea, când am văzut că popor s'a adunat pe la amiază înaintea școalei gr.-or. din Orăștie și cum grupe de grupe, erau pline străzile de »nație« în haine albe, de sărbătoare.

La școală d-nii învățători români din loc și cățiva tineri, au aranjat poporul căte 6, căte 8 într'un sir, în curtea bisericii, apoi la orele 2 a pornit convoiul în lungul străzii »Drumul Terii«. Cu cât înainta, convoiul creștea mereu și pe de laturi și în lungime și în câteva minute el era lat din marginea în margine a străzii!

Nainte de tot o ceată mică, o »avaetgardă« de popor, după ea muzica, apoi »Călușeria« din trei comune: *Orăștie, Beriu și Romos* în grupe deosebite, fiecare cu vătavul seu în frunte, în costum călușeresc, »cu zdrăngănei la opinci«, cu eșarpe tricolor, cu pălării încărcate de pene și de flori și cu băturiile ridicate pe umăr, ear' după sir lung și larg, ca o apă albă, convoiul de popor, bărbăți, femei, tălcăi și fete fecioare.

Ferestrile caselor și balcoanele erau pline de privitorii în tot lungul străzilor.

Când s'a apropiat de »Piață« convoiul era deja așa de mare, că pe când fruntea lui trecea pe lângă »Ardeleana« întrând în stradă ce duce la »Promenadă«, cu corpul întins peste Piață, capetul lui era încă din jos de prăvălia dlor »Corvin și Fiin«!

Era ceva mărăț!

Am văzut o damă de mai departe venită aici, care, în piață, cu lacrimi de fericire în ochi ne-a zis: Puteti fi fericiti dlor, că aveți aici așa un popor și puteți vedea așa ceva! Nu mi-aș fi putut nici închipui. N'o s'o uit nici odată! Atâta Români așa frumos manifestând!

Erau peste 4000 de Români. Din toate comunele vecine au alergat ei, se ieșe parte la sărbarea națională-culturală.

Dacă timpul nu ne era dușman, și puteam face pregătirile cuvenite în pădure, s'ar fi văzut negreșit ceva și mai înălțător.

In promenadă a sosit peste vre-o oară și comitetul, și în fața lui au jucat, pe rînd Călușeria din Orăștie, Beriu și Romos, care de care mai frumos, mai eroic.

Pe inseratea societatea română intelligentă aflată în Orăștie, și din loc și oaspeții, s'au pus la o masă mare în piață înaintea olelului, Csósz. Ear' pecând ea s'a așezat, au sosit și »Călușeria« și poporul din pădure, în frunte cu muzica, defilând pe dinaintea mesei cu oaspeții și comitetul, și aclamându-i cu urale puternice de »Trăiească!«

Dl I. Vulcan, mișcat și de acest semn de dragoste a poporului nostru bun, s'a ridicat, s'a dus în mijlocul lor și le-a ținut o caldă vorbire poporala, primită de popor cu nouă îsbucnire în urale fericite! S'a respirat apoi în cea mai buuuă ordine, spre casă.

Nu vom uita să amintim cu recunoștință, că poliția locală s'a purtat foarte cinstit față de întreaga petrecere, netulburându-o prin nici o faptă ce să producă incidente neplăcute. Adevărat că nici poporul nostru nu i-a dat nici cel mai mic prilegiu la așa ceva.

Pe la orele 1/2 la 10 seara, comitetul a plecat la gară, petrecut de urări »să trăiească« din partea publicului în mijlocul căruia s-a petrecut până în momentul din urmă.

Alegere de protopresbiter.

Mercuri în 4/16 Iunie a fost alegerea de protopresbiter gr.-or. pentru tractul *Orăștiei*. Actul alegerei i-a premers serviciu divin, celebrat decătră d-ni protopresbiteri *I. Papiu, S. Median* și parochul local Bârsan.

La sfârșitul serviciului divin dl protopresbiter *I. Papiu* în calitate de comisar consistorial pentru sevăsirea acestei alegeri, a ținut o vorbire frumoasă, arătând prin cuvinte alese însemnatatea actului ce va trebui să-l sevăsească alegători respective membri sinodului protopresbiteral.

Comitetul protopresbiteral în ședință să ținută Marți în 3/15 Iunie a hotărât că, având toți 6 concurenți, anume: *N. Herlea, A. David, T. Gheaja, V. Domșa, R. Mircea și I. Cotul*

candidați, i-a pune pe toți în candidație.

După serviciul divin a urmat o mică pauză

în care timp membrii sinodului s-au întinuit

într-o conferință în sala școalei spre a să

săfătu asupra alegerei.

Reîntorși în biserică, sinodul primește pe comisarul consistorial cu însușiri strigăte de »trăiească« carele apo prin o vorbire aleasă a declarat sinodul protopresbiteral de deschis.

Dintre 72 de membri, prezenti au fost

67. Să alege o comisiune constătoare la

propunerea dl Dr. Ioan Mihuț din membri:

E. Popoviciu preot, *A. P. Barcianu* și *Ioan Branga* mireni în scopul verificării membrilor extraordinari ai sinodului. Comisiunea propune iar' sinodul primește verificarea tuturor membrilor aleși.

Bărbăti de încredere să aleg: *A. Popoviciu*

Barcianu *D. David* și *E. Popoviciu*, iar' de

notar *S. Vlad*. Urmează votarea secretă cu

țidule și la scrutinul să constată că dl *A.*

David a întrunit **29** de voturi *V. Domșa* **20**,

N. Herlea **10**, *R. Mircea* **6** și *Ioan Cotul* **1**

și o țidulă albă.

Bărbăti de încredere să aleg: *A. Popoviciu*

Barcianu *D. David* și *E. Popoviciu*, iar' de

notar *S. Vlad*. Urmează votarea secretă cu

țidule și la scrutinul să constată că dl *A.*

David a întrunit **29** de voturi *V. Domșa* **20**,

N. Herlea **10**, *R. Mircea* **6** și *Ioan Cotul* **1**

și o țidulă albă.

După acestea dl comisariu consistorial

I. Papiu mulțimind membrilor sinodali pentru

viul interes arătat cu acest prilegiu, declară

sinodul de închis.

Dl Dr. I. Mihuț în numele tuturor mul-

tămește dlui *I. Papiu* pentru buna conducere

a acestui sinod, dorindu-i viață îndelungată

spre a putea și mai departe lucra spre bi-

nene bisericiei noastre,

Dr. de Leyden (nu Heyden cum din greșelă s'a tipărit în nrul trecut) în urma stării satisfăcătoare a A. S. R. Principelui Ferdinand va păriști București pentru a se reîntoarce la Berlin.

Pacea între Grecia și Turcia înaintea de tot anevoios. E temere că nici nu să vea putea încheea curând aceasta pace, deoarece Turcia pretinde alăturarea Tesaliei la ea, la ceea ce nu numai Grecia, dar' nici puterile mari europene nu să învoiesc. Ultimile știri ne vestesc că guvernul turcesc a chișnat din Asia mică încă 90.000 de soldați: *Edhem paşa* a dat o proclamație în care provoacă pe proprietari de pămînt cari în timpul luptei a părăsit Tesalia, că dacă în timp de 2 săptămâni nu să vor reîntoarce acasă le va confisca fie căruia avere. E foarte posibil că din nou să vor încurca ieșile.

Cununie. Valeria Cucean și Beniamin I. Pop și-au sărbătorit cununia în Deva la 14 Iunie st. n. Sincerile noastre felicitări.

Inspectorul reg. de școale dl Réthy Lajos a cercetat Joi în 17 I. c. școala noastră capitală de aici, precum și asilul, declarându-se de foarte mul